

Το οικονομικό και επιχειρηματικό περιβάλλον στον Δήμο Πειραιά: Εξελίξεις και προοπτικές

Πέτρος Δήμας, Άγγελος Τσακανίκας

Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας ΕΜΠ

Αποτελέσματα μελέτης στο πλαίσιο των υποστηρικτικών δράσεων
του Κέντρου Στήριξης Επιχειρηματικότητας Δήμου Πειραιά υπό
τον συντονισμό της ICAP

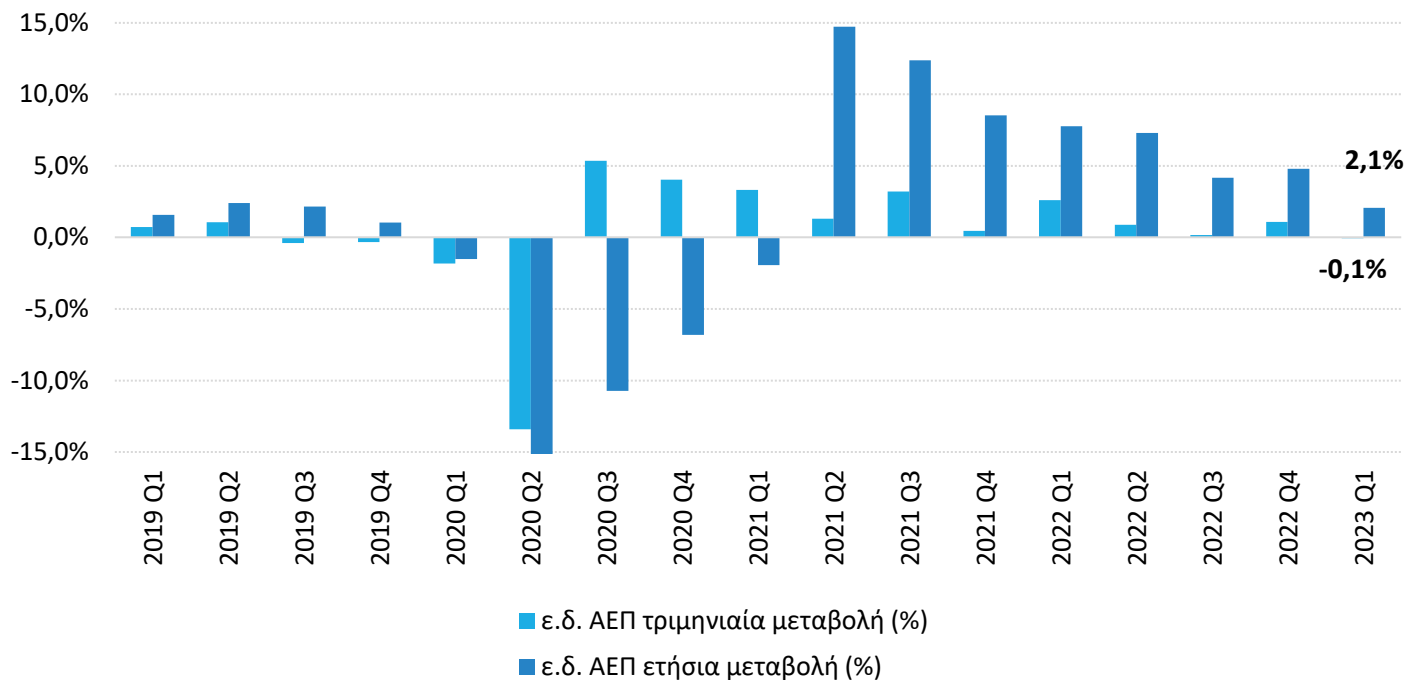
Το γενικό οικονομικό περιβάλλον

Μια γρήγορη ματιά στις οικονομικές επιδόσεις της χώρας

Ανάπτυξη του πραγματικού ΑΕΠ το α' τρίμηνο του 2023 κατά +2,1% γ/γ, με ελαφριά επιβράδυνση από το δ' τρίμηνο του 2022

Κυρίως ωθούμενη από τις εξαγωγικές δραστηριότητες και την κατανάλωση

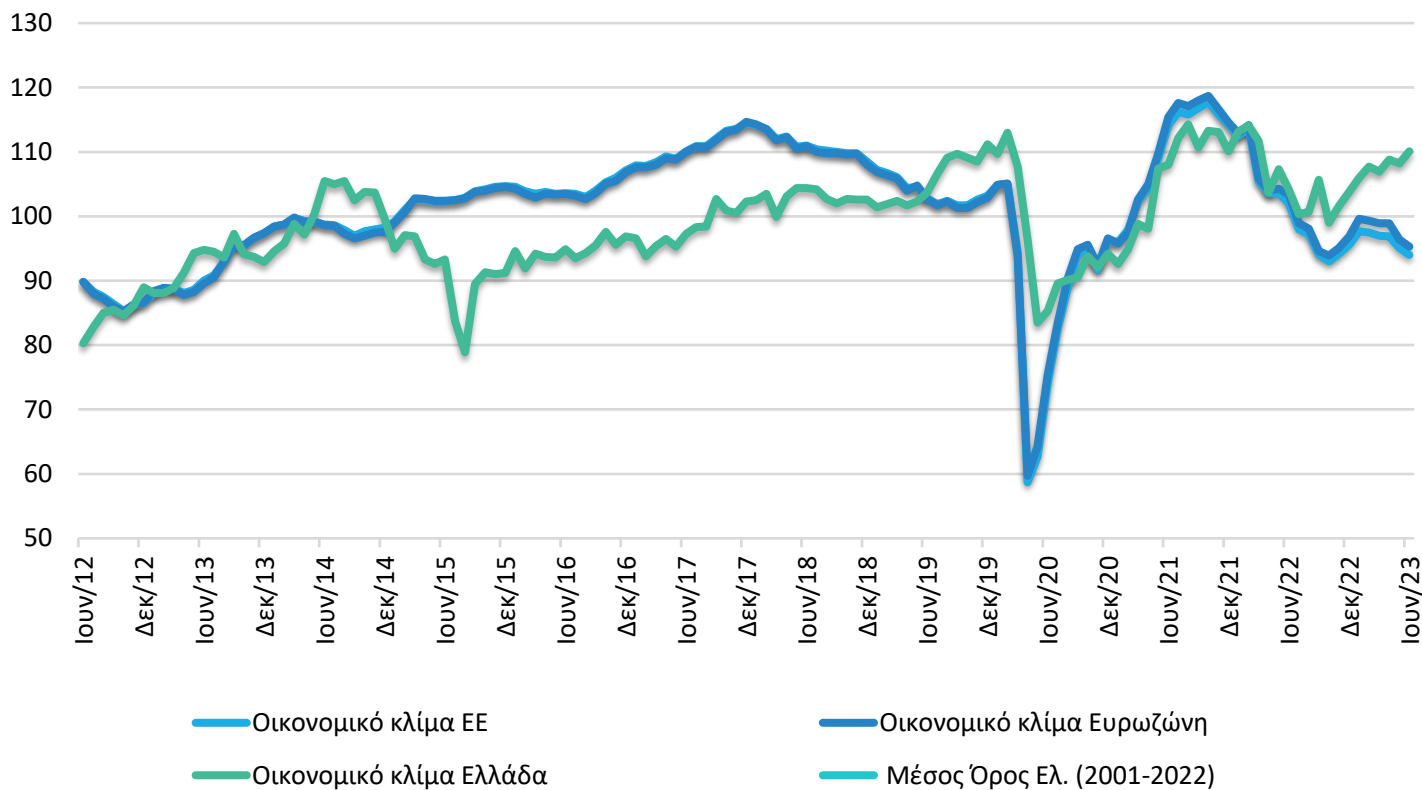
% μεταβολή εποχικά διορθωμένου ΑΕΠ

Πηγή: IOBE

Βελτίωση Οικονομικού Κλίματος το α' εξάμηνο του 2023, σε υψηλότερα επίπεδα από πέρσι

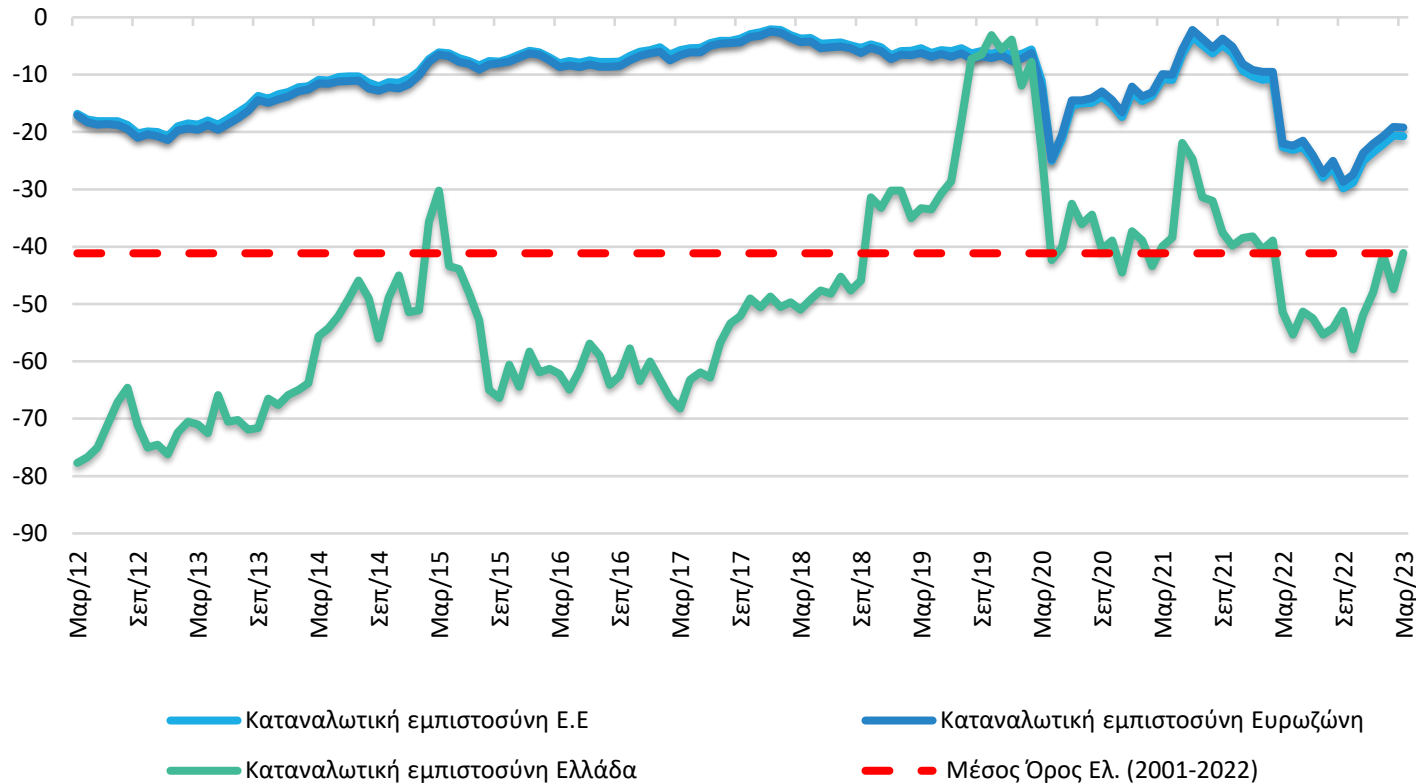
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Αισθητή βελτίωση της Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης εντός του 2023, ωστόσο σε σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα από την Ευρωζώνη

Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Τάσεις σε βραχυχρόνιους δείκτες δραστηριότητας βασικών κλάδων

Βιομηχανία

- Ενίσχυση βιομηχανικής παραγωγής κατά 2,4% στο τετράμηνο του 2023 (0,3% το α' τρίμηνο στην ΕΖ). Σχεδόν αμετάβλητος ρυθμός σε σχέση με το 2022

Κατασκευές

- Άνοδος της παραγωγής στις Κατασκευές κατά 26,7% στο α' τρίμηνο του 2023, αντί 14,1% στην ίδια περίοδο του 2022
- Αύξηση στην παραγωγή Οικοδομικών Έργων κατά 24,1% αντίστοιχης (έναντι 19,8% το 2022)

Τουρισμός

- Ετήσια αύξηση 27,8% το α' τρίμηνο του 2023 σε συνέχεια της έντονα αυξητικής τάσης μετά την πανδημία

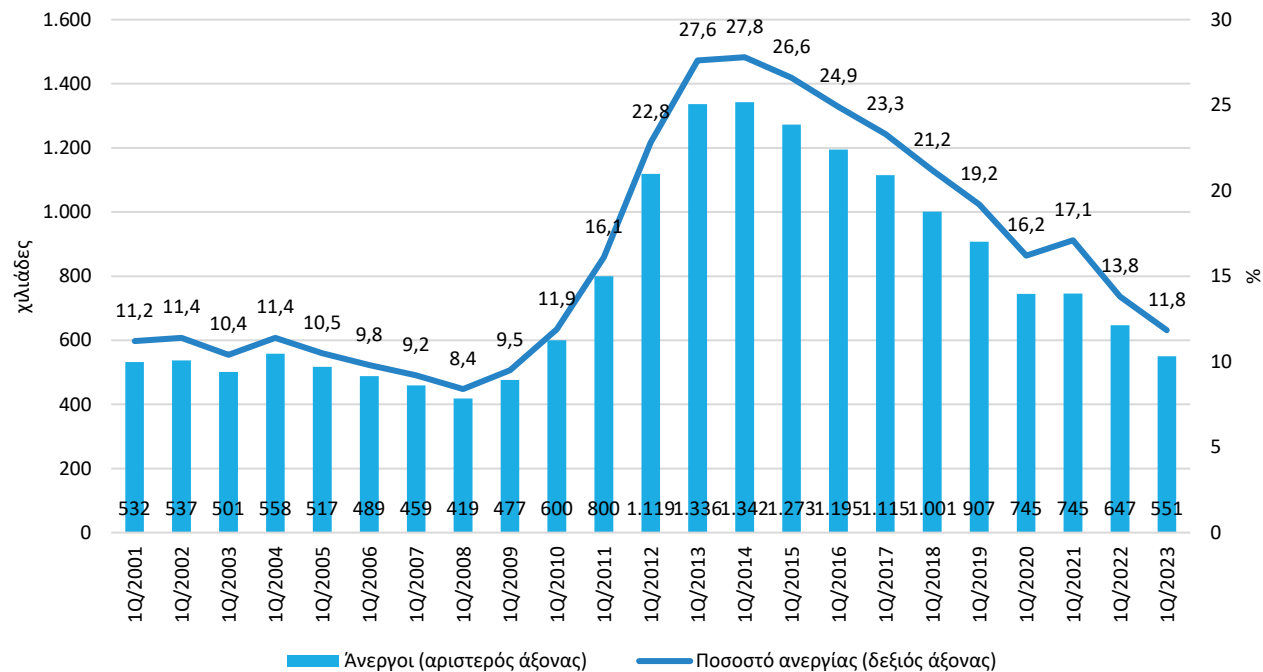
Λιανικό Εμπόριο

- Μείωση 2,1% στον όγκο του Λιανικού Εμπορίου το α' τρίμηνο του 2023 αντί αύξησης κατά 10,2% την ίδια περίοδο πέρσι.
- Υπάρχουν προσδοκίες ανάκαμψης στο πρώτο εξάμηνο του 2023

Πηγή: IOBE

Μείωση της ανεργίας κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες το α' τρίμηνο του 2023 – στο χαμηλότερο επίπεδο της τελευταίας 10ετίας

Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα

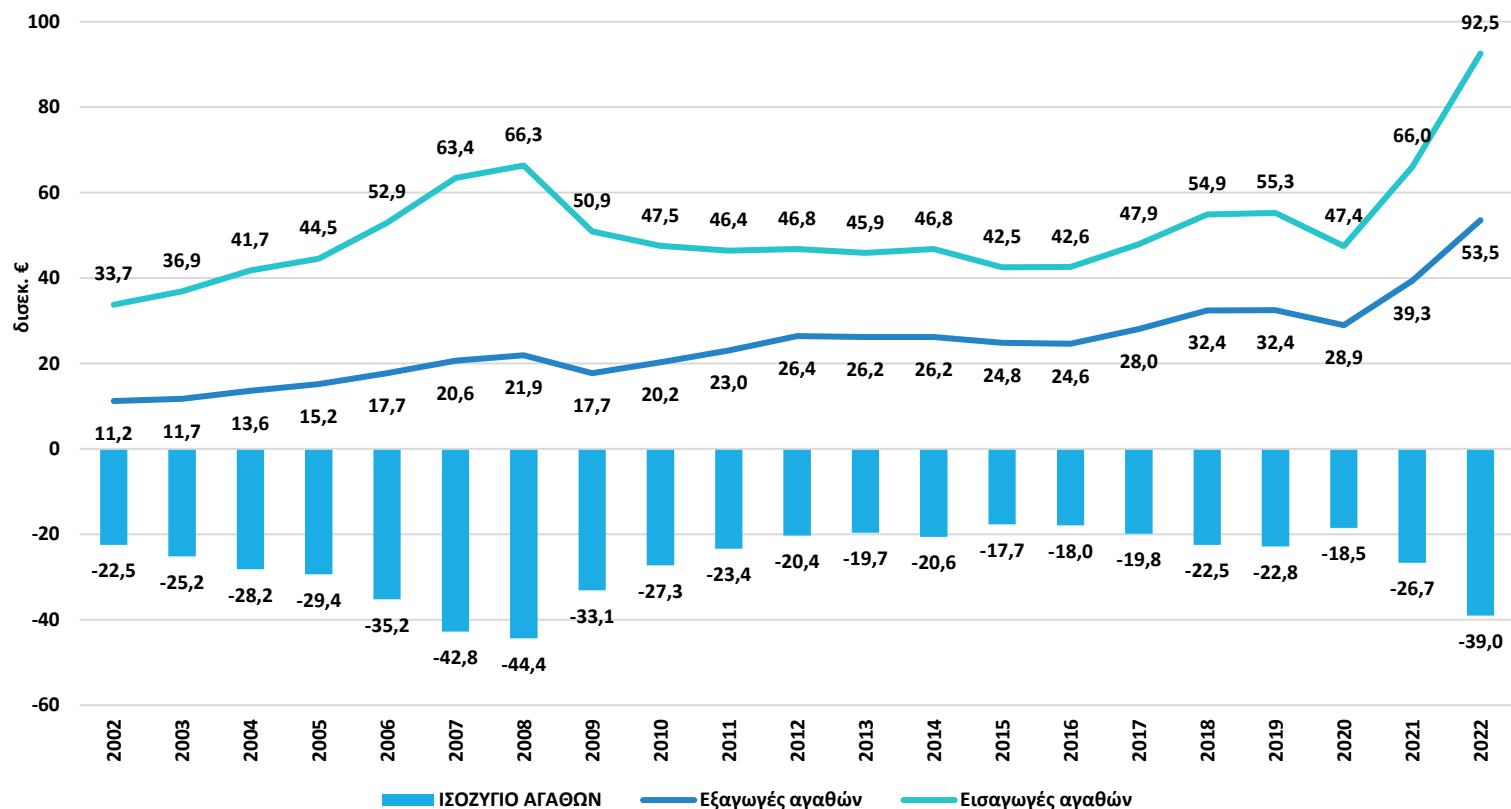

- **Αύξηση απασχόλησης σε 13 κλάδους.** Ενδεικτικά: Πρωτογενής τομέας (+30,1 χιλ. απασχολούμενοι), Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας (+29,4 χιλ.), Εκπαίδευση (+11,2 χιλ.), Μεταποίηση (+10,4 χιλ.).
- **Θετικό το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων κατά 180,6 χιλ. άτομα το πρώτο τρίμηνο του 2023 και υψηλότερο συγκριτικά με το θετικό ισοζύγιο της αντίστοιχης περιόδου του 2022 (+148,1 χιλ.).**

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Άνοδος εξαγωγών αγαθών, αλλά συνεχίζει να αυξάνεται το εμπορικό έλλειμμα το 2022 (γ/γ)

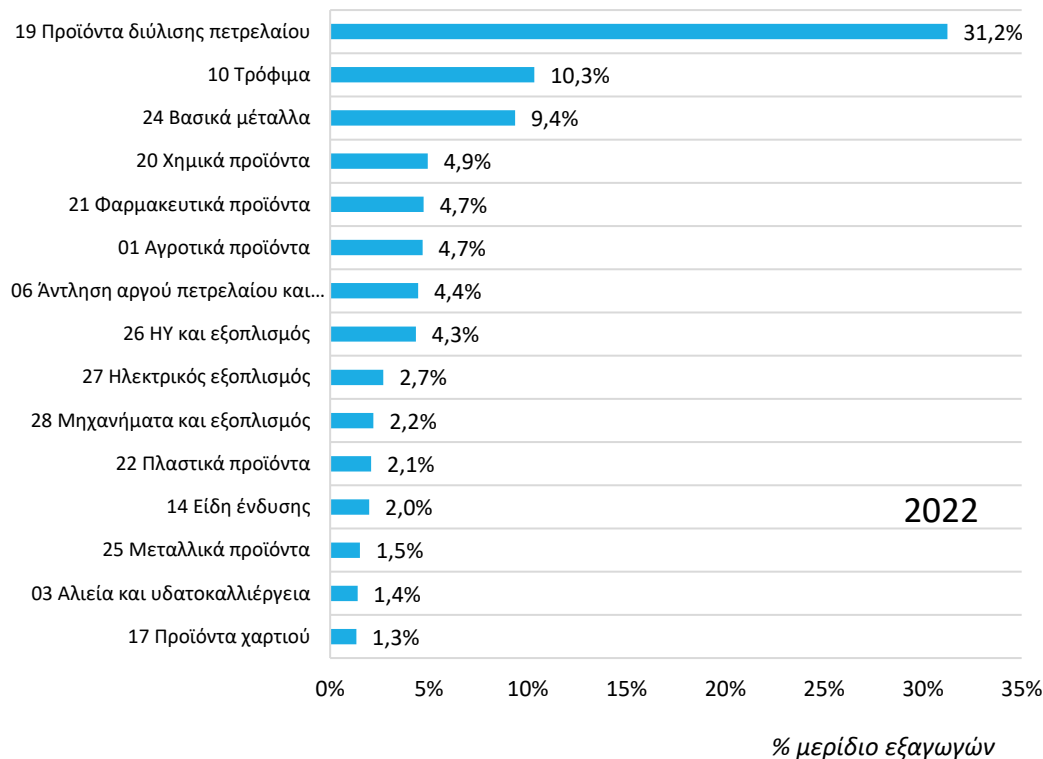
- 2010 -2022: Σχεδόν τριπλασιάστηκαν οι εξαγωγές αγαθών. Σημαντική άνοδος και για τις εισαγωγές.
- Όμως, το εμπορικό έλλειμμα παρουσιάζει ανοδική τάση (διπλασιάστηκε σε σχέση με το 2020)

Πηγή: Eurostat

Στην κλαδική κατανομή των εξαγωγών, ξεχωρίζει ο κλάδος πετρελαϊκών προϊόντων

Κύριοι εξαγωγικοί κλάδοι

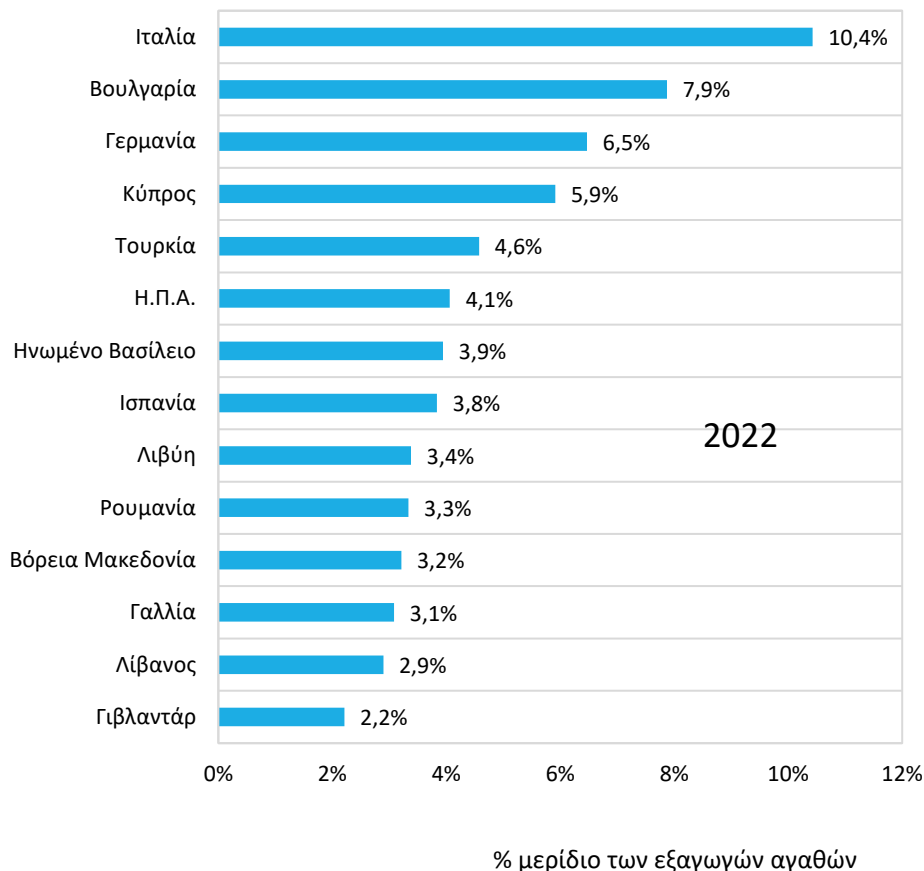

- Το 2022 ξεχωρίζει ο κλάδος των **Προϊόντων διύλισης πετρελαίου** με μερίδιο εξαγωγών που ξεπερνά το 31%
- Ακολουθούν τα **Τρόφιμα** και τα **Βασικά μέταλλα**, με μερίδια 10,3% και 9,4% αντίστοιχα
- Σε χαμηλότερα επίπεδα εντοπίζονται τα **Χημικά προϊόντα** (4,9%), τα **Φαρμακευτικά προϊόντα** (4,7%), και τα **Αγροτικά προϊόντα** (4,7%)

Πηγή: Eurostat, (ComExt)

Κορυφαίοι εμπορικοί εταίροι η Ιταλία, η Βουλγαρία και η Γερμανία

Βασικοί εξαγωγικοί εταίροι

- Κορυφαίος εμπορικός εταίρος για το 2022 αναδεικνύεται η **Ιταλία**, με το 10,4% (ή €5,7 δισ.) των εξαγωγών
- Σε χαμηλότερα επίπεδα ακολουθούν η **Βουλγαρία** και η **Γερμανία**, με 7,9% (ή €4,3 δισ.) και 6,5%.
- Τη πρώτη πεντάδα συμπληρώνουν η **Κύπρος** και η **Τουρκία**, με το μερίδιο εξαγωγών αγαθών να διαμορφώνεται στο 5,9% (ή €3,2 δισ.) και 4,6% (ή €2,5 δισ.), αντίστοιχα.

Πηγή: Eurostat, (ComExt)

Βασικά οικονομικά μεγέθη στον Δήμο Πειραιά

6ος μεγαλύτερος Δήμος στη χώρα και ο πυκνοκατοικημένος (απογραφή πληθυσμού 2021)

Η οικονομική δραστηριότητα στην ΠΕ Πειραιώς επηρεάστηκε από την πανδημία

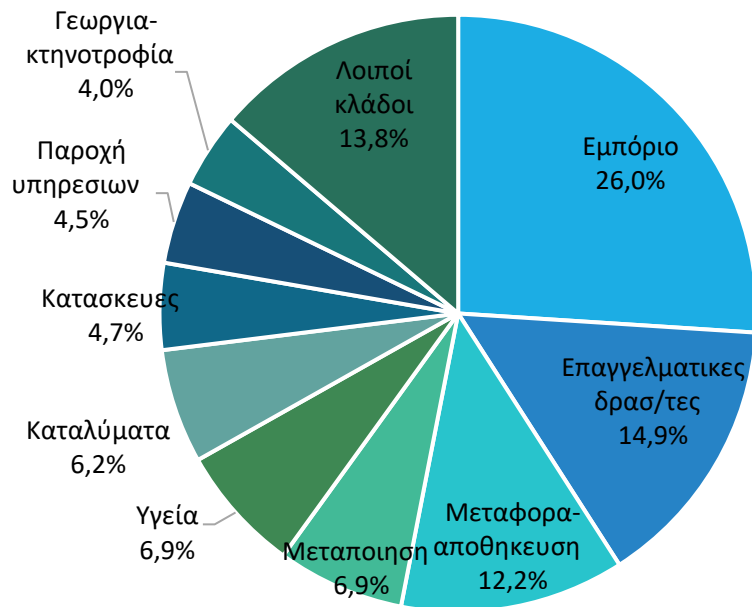

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Επιχειρήσεων

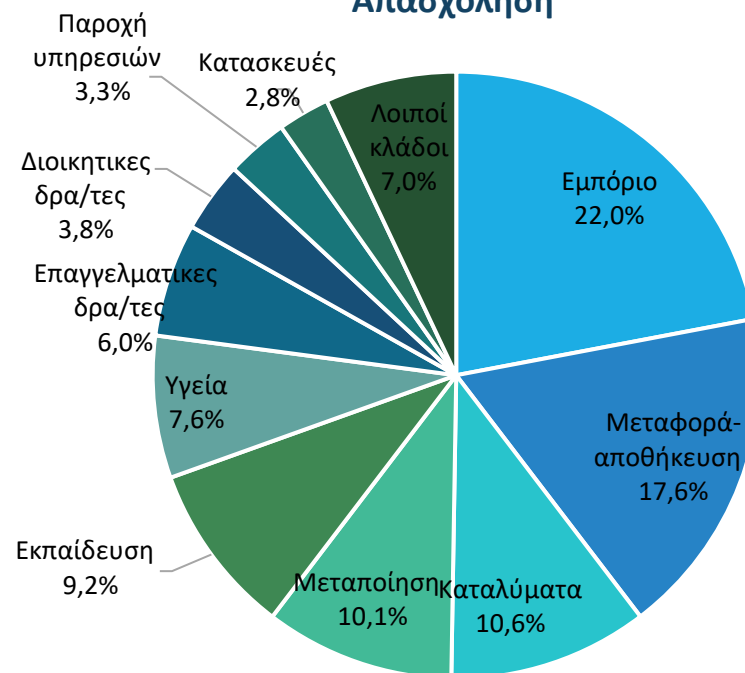
- Μικρή υποχώρηση στον αρ. επιχειρήσεων και αρ. εργαζομένων εν μέσω της πανδημίας
- Μεγάλη πτώση στον κύκλο εργασιών → -8.4% στην περίοδο 2019-2020
- 4^η μεγαλύτερη υποχώρηση στον κύκλο εργασιών μεταξύ των ΠΕ της Περιφέρειας Αττικής

Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες στην ΠΕ Πειραιά είναι το Εμπόριο, οι Επαγγελματικές Δραστηριότητες, και η Μεταφορά και Αποθήκευση

Επιχειρήσεις

Απασχόληση

Σημ.: % επί του συνόλου

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Επιχειρήσεων, στοιχεία 2021

- Οι τρεις αυτές δραστηριότητες συγκεντρώνουν παραπάνω από τις μισές επιχειρήσεις και το 50% των εργαζομένων στην ΠΕ Πειραιά
- Σημαντικό μερίδιο απασχόλησης ο κλάδος **Καταλυμάτων** αλλά και η **Μεταποίηση**

Δήμος Πειραιά – Τα βασικά μεγέθη σε μια ματιά

163,6 χιλ. πληθυσμός
(Απογραφή 2021)

52,6% το ποσοστό του
γυναικείου πληθυσμού

6ος μεγαλύτερος σε
πληθυσμό Δήμος της χώρας
και ο πιο
πυκνοκατοικημένος

17,6 χιλ. **Επιχειρήσεις**
δραστηριοποιούνταν το
2020 στον Δήμο Πειραιά

57% του συνόλου των
Επιχειρήσεων στην ΠΕ
Πειραιώς

Εμπόριο, Μεταφορές-
Αποθήκευση και
Επαγγελματικές
δραστηριότητες το 53% των
Επιχειρήσεων του Δήμου

€7,1 δισ. ο συνολικός **Κύκλος
Εργασιών** των επιχειρήσεων
στον Δήμο Πειραιά το 2020
(-11,7% σε σχέση με το 2019)

93,3 χιλ. **Απασχολούμενοι**
στις επιχειρήσεις του Δήμου
Πειραιά το 2020

3 στους 5 εργαζόμενους
απασχολούνται στο
Εμπόριο, την Μεταφορά-
Αποθήκευση, την
Εκπαίδευση και την Εστίαση-
Καταλύματα

Το ισοζύγιο των ροών
μισθωτής απασχόλησης στις
επιχειρήσεις του ιδιωτικού
τομέα στο Δήμο Πειραιά
είναι θετικό για την περίοδο
2014-2021 (Εργάνη)

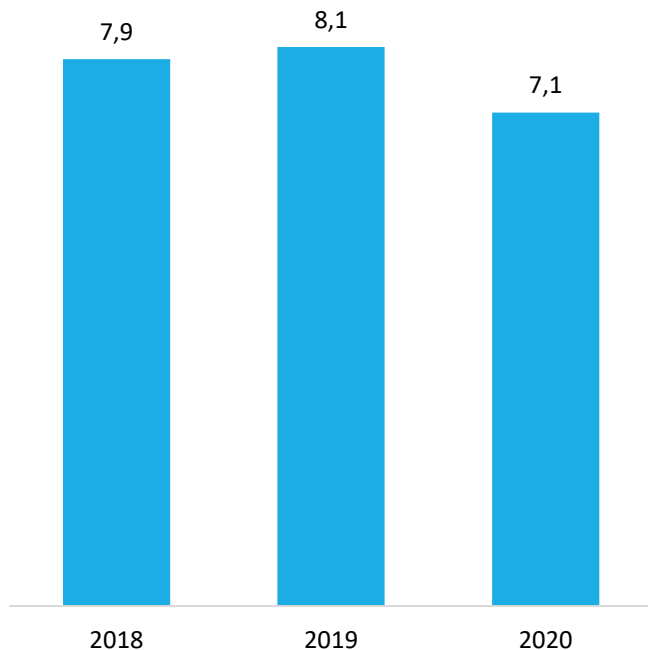
Η **Ακαθάριστη
Προστιθέμενη Αξία** (ΑΠΑ)
εκτιμάται σε €3,2 δισ. κατά
μέσο όρο ανά έτος την
τριετία 2018-2020

Αντιπροσωπεύει το 4,3% της
συνολικής ΑΠΑ στην
Περιφέρεια Αττικής

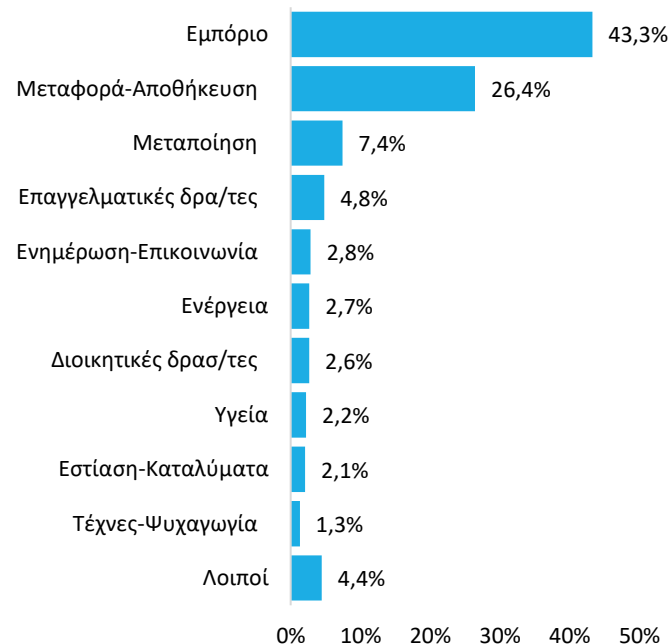
Τα διαθέσιμα στοιχεία για
την περίοδο 2021-2022
υποδεικνύουν ανάκαμψη σε
κύριες δραστηριότητες της
τοπικής οικονομίας

Πτώση στον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων του Δήμου Πειραιά κατά 11,5% το 2020 λόγω της πανδημίας

Κύκλος εργασιών (δισ. €)

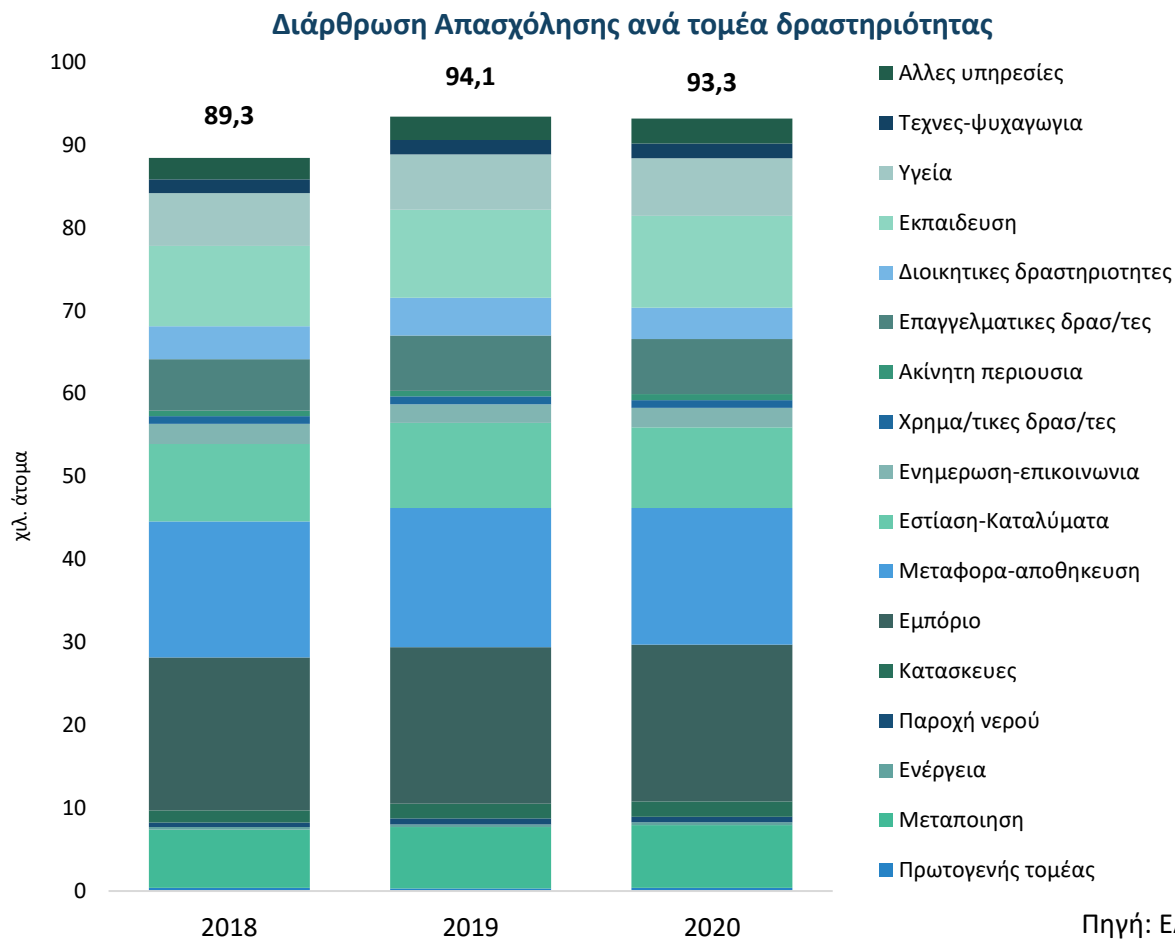
Διάρθρωση (μέσος όρος 2018-2020)

- Τα 2/3 του κύκλου εργασιών προέρχονται από τους κλάδους Εμπορίου και Μεταφοράς-Αποθήκευσης
- Σημαντική η συνεισφορά της Μεταποίησης (μεγαλύτερη από αυτή των Επαλ. Δραστηριοτήτων)

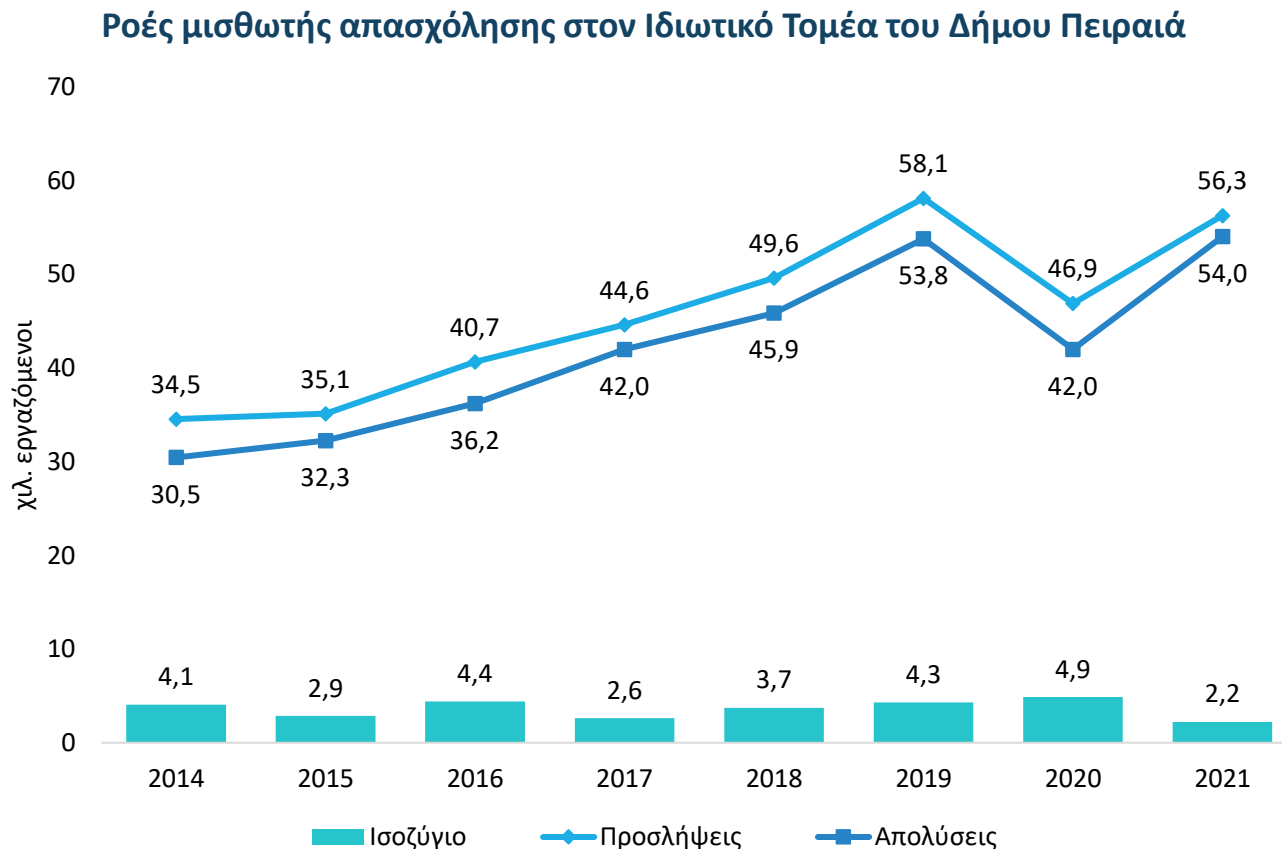
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Μητρώο Επιχειρήσεων

Ανοδική η πορεία της Απασχόλησης στον Δήμο Πειραιά μέχρι το 2019, με μικρή υποχώρηση το 2020 λόγω της πανδημίας

- Σταθερή η διάρθρωση της Απασχόλησης στην περίοδο 2018-2020

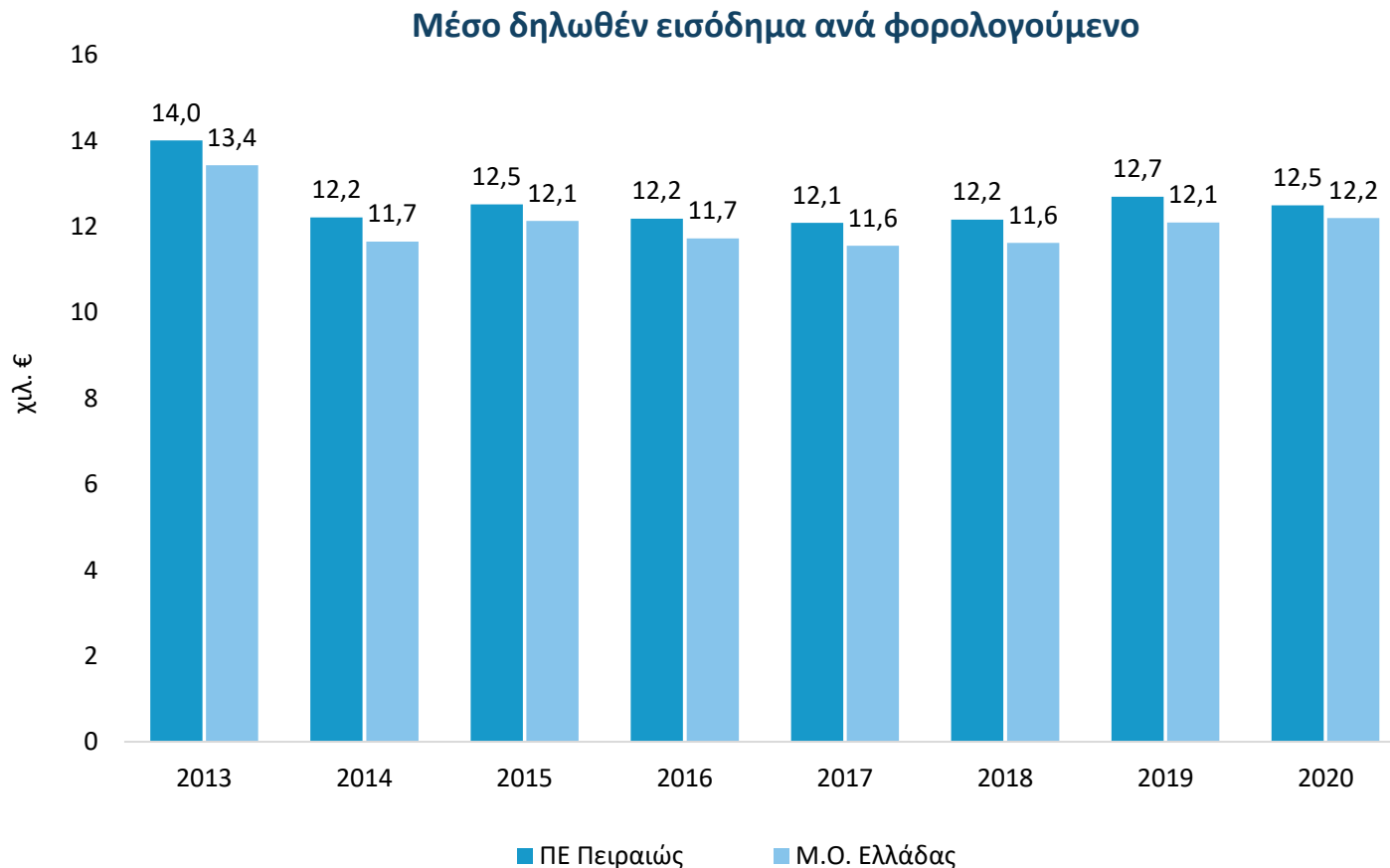
Η εικόνα της αγοράς εργασίας στον Δήμο Πειραιά είναι θετική

- **Θετικό ισοζύγιο ροών απασχόλησης στην περίοδο 2014-2021**
- **2,2 χιλ. νέες θέσεις εργασίας το 2021 (πτώση σε σχέση με το 2020 και το 2019)**

Πηγή: ΕΡΓΑΝΗ, επεξεργασία στοιχείων

και το μέσο δηλωθέν εισόδημα στον Δήμο (στοιχεία ΠΕ) είναι υψηλότερο από τον ελληνικό μ.ό.

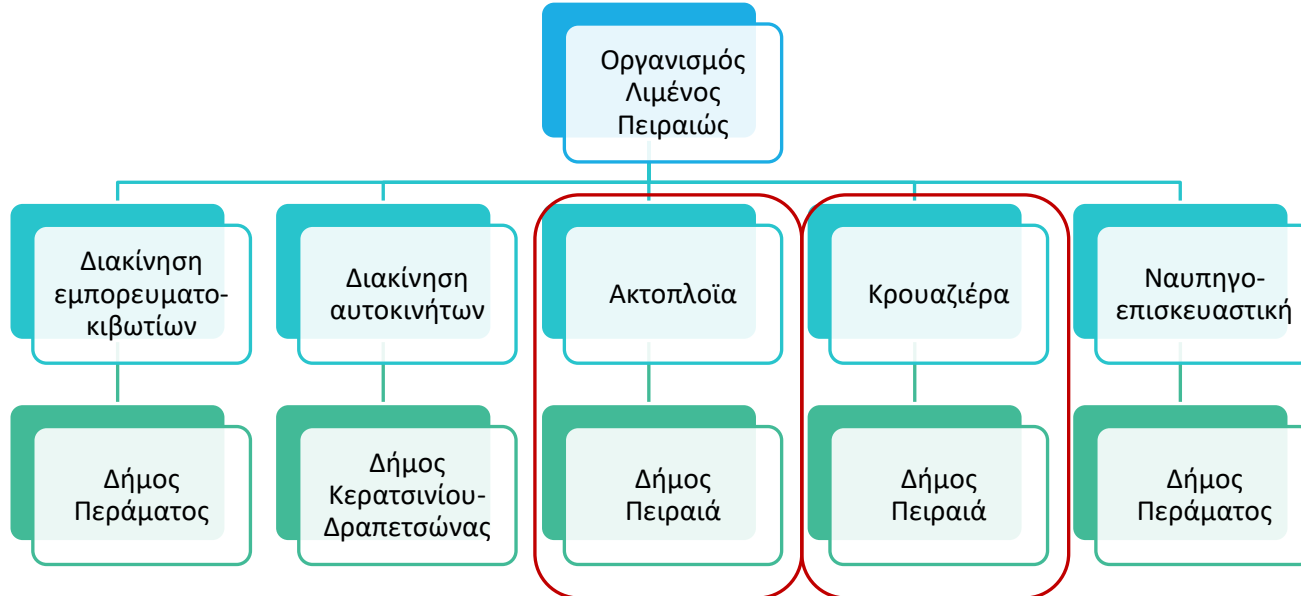

Πηγή: ΑΑΔΕ

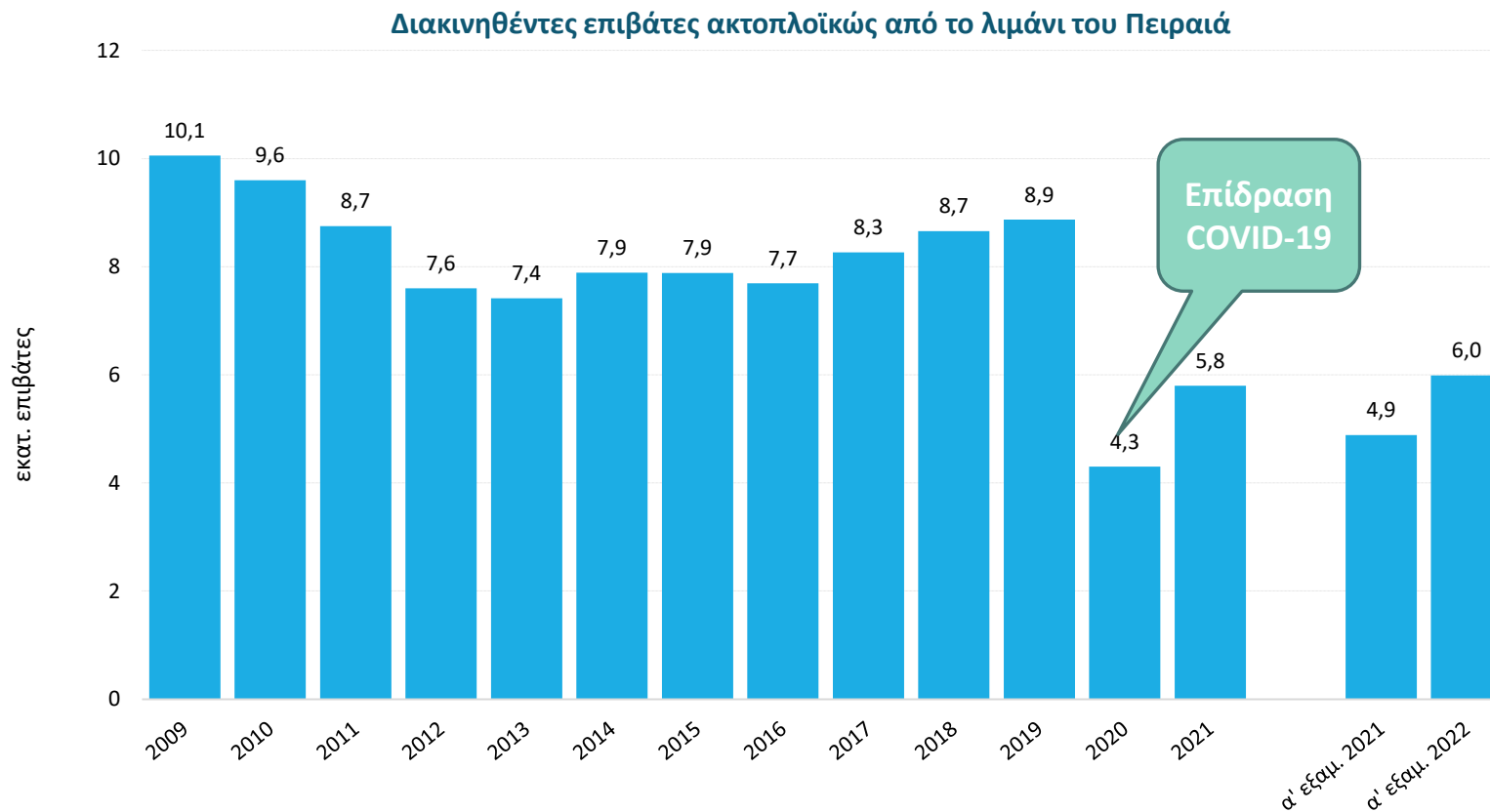
Οικονομική δραστηριότητα στον Δήμο Πειραιά: Οργανισμός Λιμένος Πειραιώς (ΟΛΠ)

- Το κύριο λιμάνι ακτοπλοΐας και το βασικότερο λιμάνι εξυπηρέτησης κρουαζιερόπλοιων της χώρας
- Από το 2009 η κινεζική εταιρία Cosco Shipping κατέχει το 51% του μετοχικού κεφαλαίου του ΟΛΠ για 35 χρόνια → μια από τις μεγαλύτερες άμεσες ξένες επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στην ελληνική οικονομία

Δραστηριότητες ΟΛΠ και όρια Δήμων που λαμβάνουν χώρα

Αυξημένη ακτοπλοϊκή επιβατική κίνηση από το 2021 στο 2022, ωστόσο σε σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα από το 2019

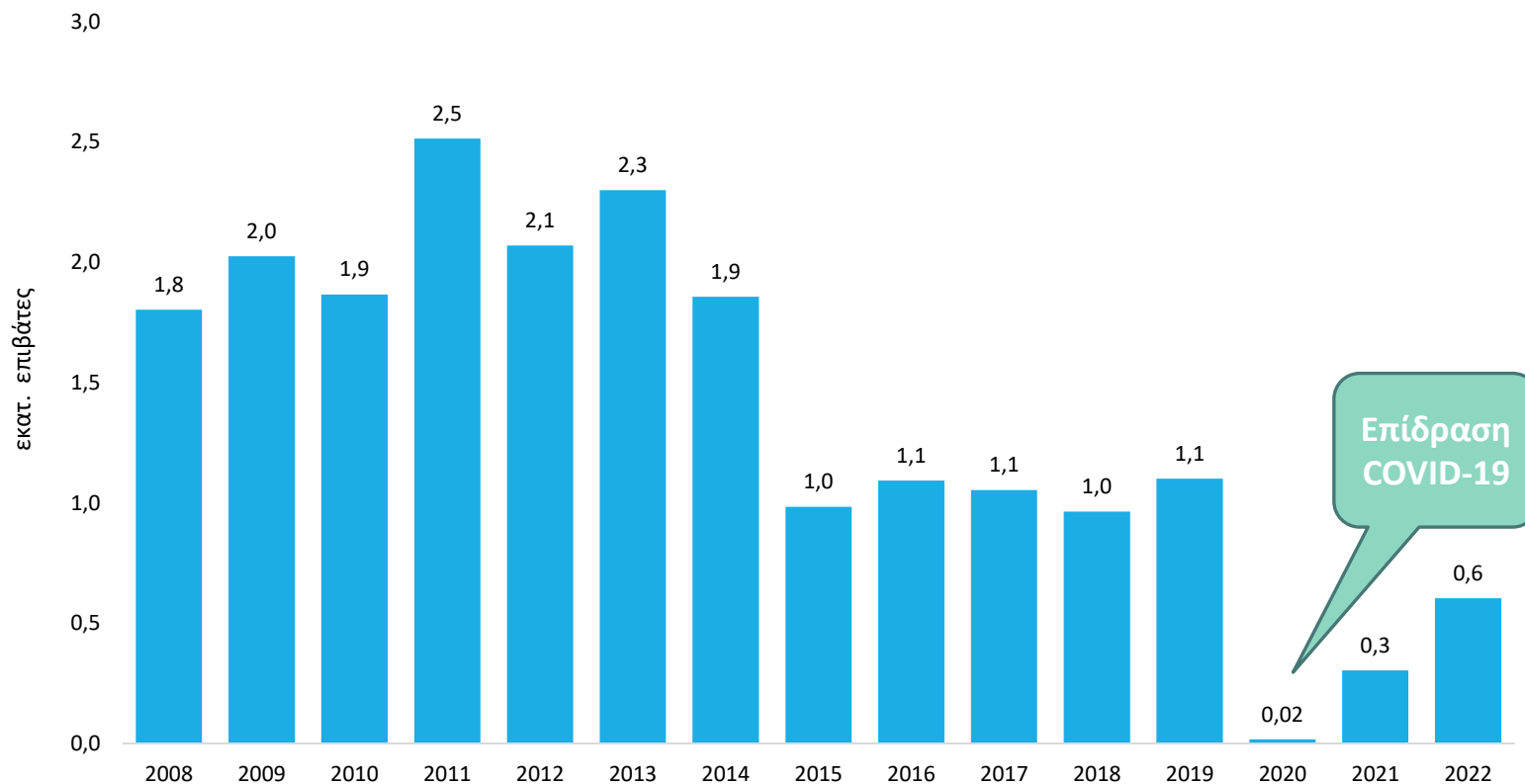
- Το 2021 ο Πειραιάς αποτέλεσε το 2^ο μεγαλύτερο λιμάνι της Ευρώπης σε όρους επιβατικής κίνησης
- Αύξηση κατά 22,6% το 2022 στην κίνηση επιβατών

Σημ.: Επιβάτες που μετακινήθηκαν ακτοπλοϊκώς (συμπεριλαμβανομένου του Αργοσαρωνικού)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Σημαντική και η παρουσία της κρουαζιέρας, ωστόσο με σημαντική μείωση εν μέσω της πανδημίας

Επιβατική κίνηση κρουαζιέρας από το λιμάνι Πειραιά

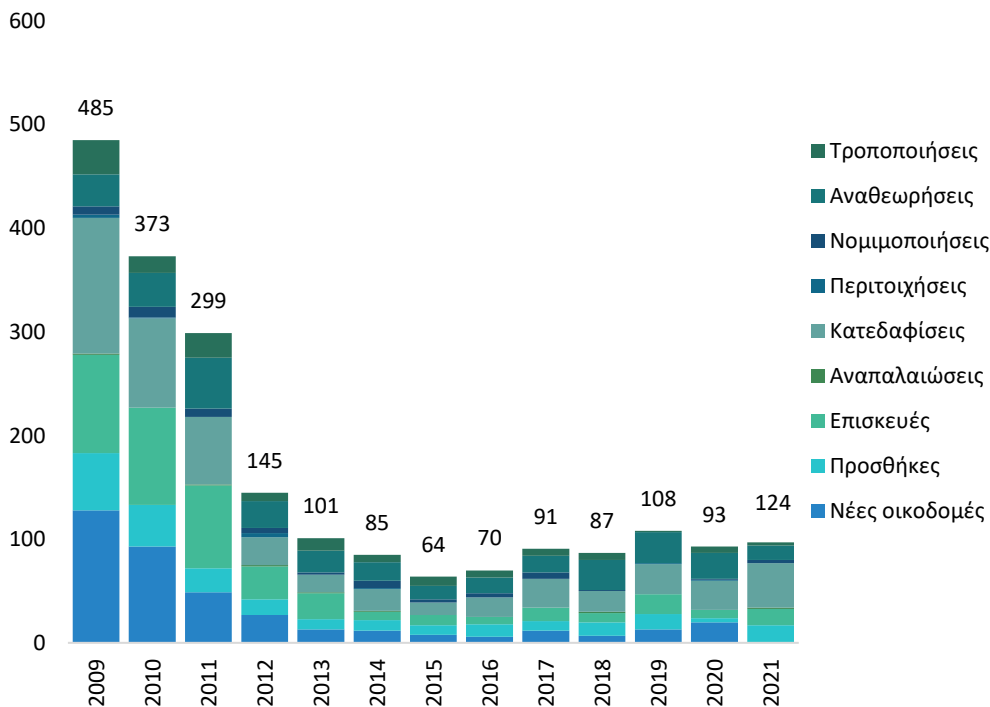

- Η συνολική διακίνηση επιβατών κρουαζιέρας το 2019 ανήλθε σε 1,1 εκατ. επιβάτες, αντιπροσωπεύοντας το 20% του συνόλου των επισκεπτών της χώρας με κρουαζιερόπλοια
- Ωστόσο, ο COVID-19 οδήγησε σε σημαντική μείωση των επισκεπτών

Πηγή: ΟΛΠ

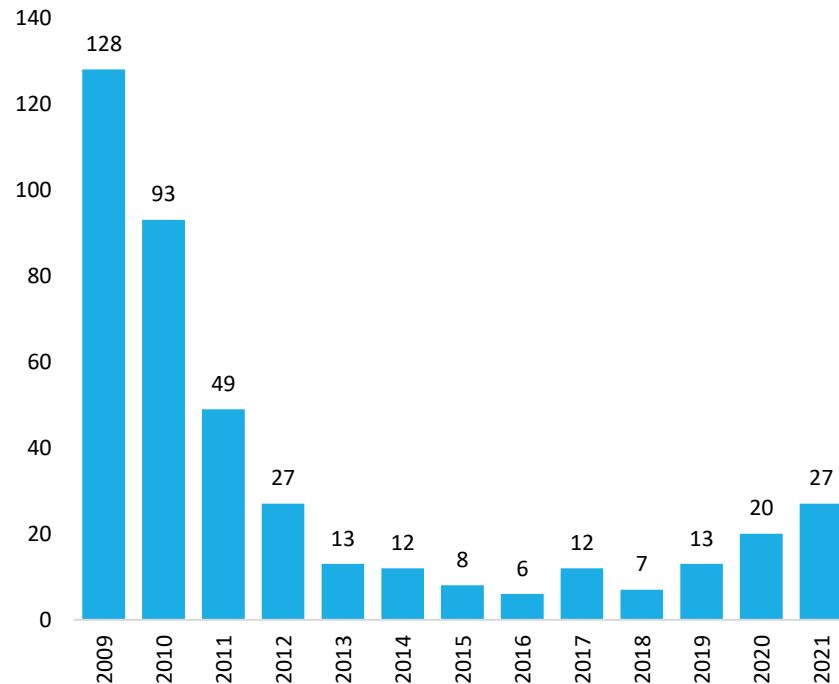
Κατασκευαστικές δραστηριότητες: Ραγδαία πτώση εν μέσω κρίσης με οριακή ανάκαμψη τα τελευταία χρόνια

Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα στον Δήμο Πειραιά

Αρ. νέων αδειών

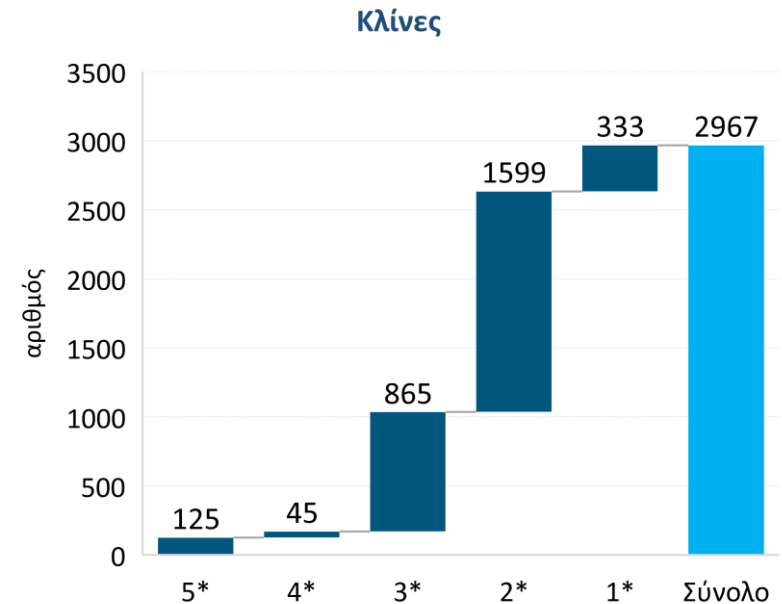
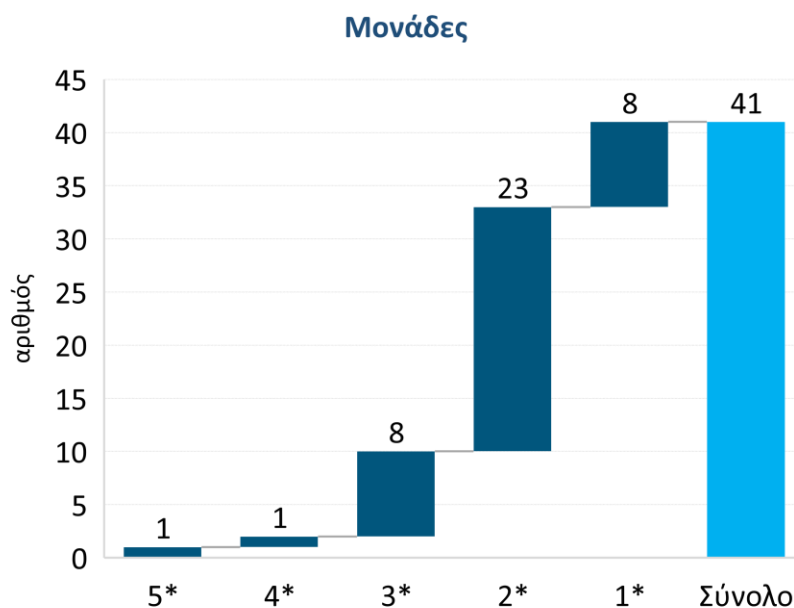
Νέες άδειες οικοδομής στον Δήμο Πειραιά

- Παρά την πορεία ανάκαμψης μετά το 2019, τα επίπεδα κατασκευαστικής και οικοδομικής δραστηριότητας είναι εξαιρετικά χαμηλά

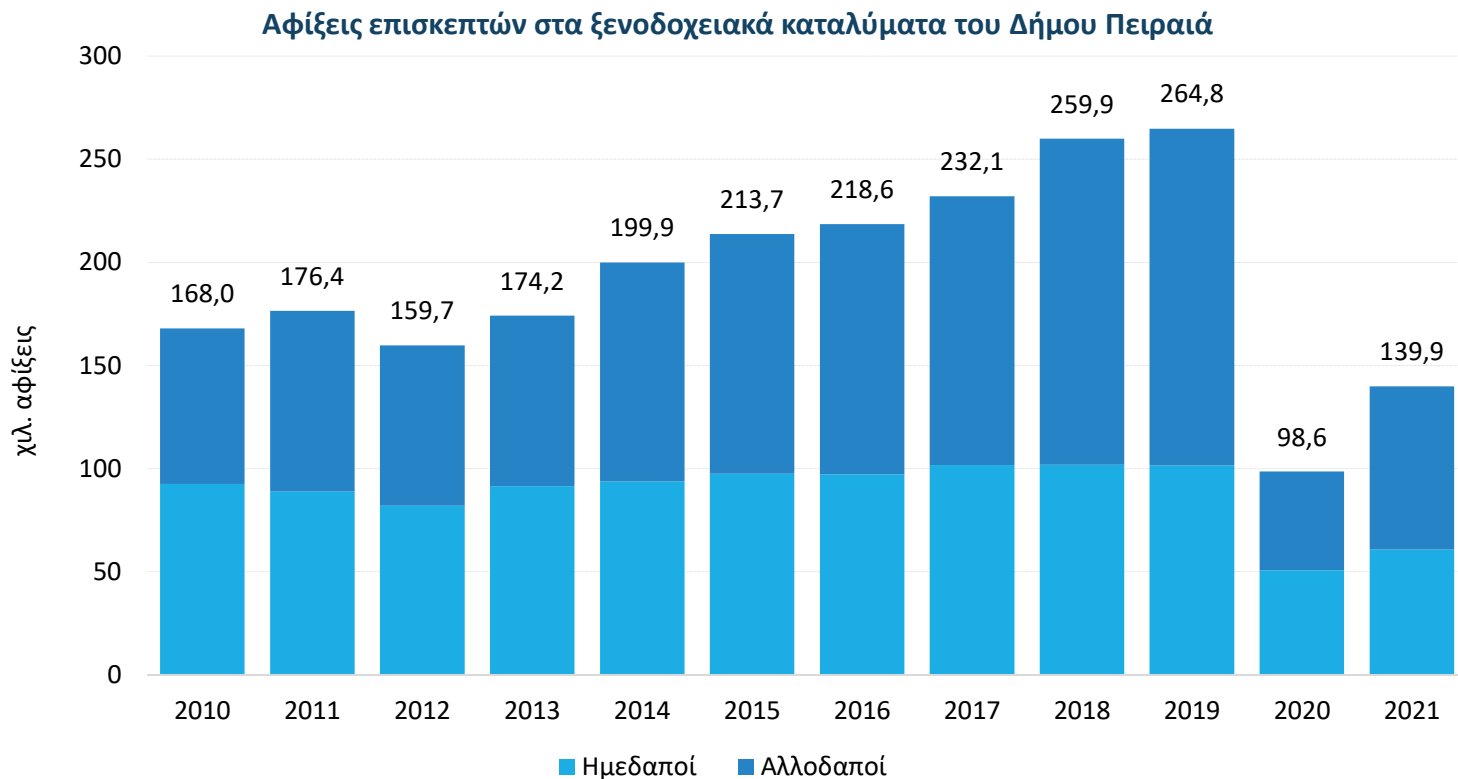
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Η εικόνα των ξενοδοχειακών καταλυμάτων στον Δήμο Πειραιά

- Στην πλειονότητά τους (31 από τις 41 ξενοδοχειακές μονάδες) ανήκουν στις χαμηλότερες κατηγορίες, ενώ μόλις 2 είναι τα ξενοδοχεία στις κατηγορίες των 5 και 4 αστέρων

Εικόνα ανάκαμψης στις αφίξεις ξενοδοχειακών καταλυμάτων το 2021

- 62% άνοδος στις αφίξεις επισκεπτών το 2021
- 57% των αφίξεων οι αλλοδαποί επισκέπτες
- Αντιστοιχούν στο 6,1% των συνολικών αφίξεων στην Περιφέρεια Αττικής

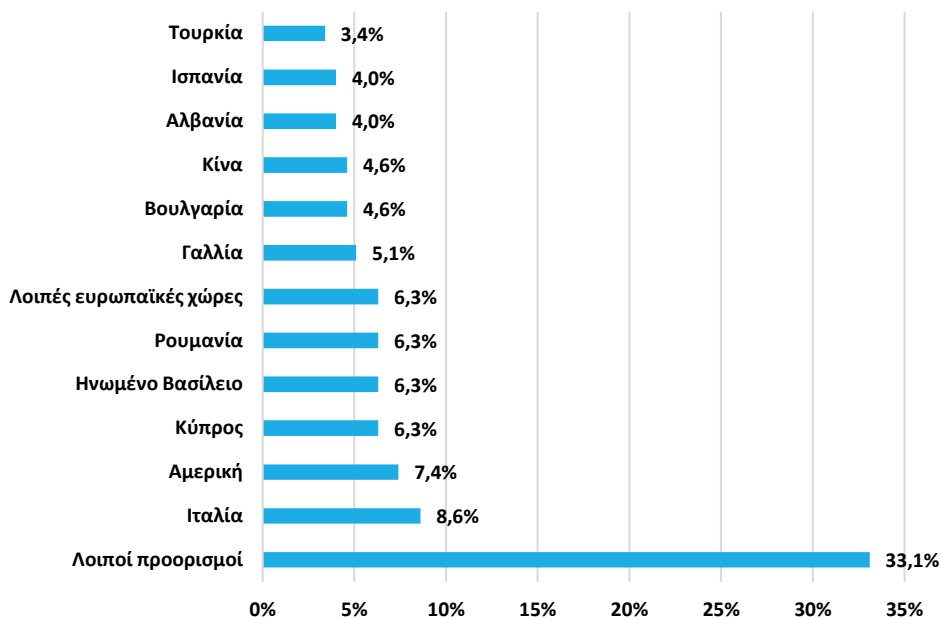
Πηγή: ΙΤΕΠ

Έρευνα πεδίου στις επιχειρήσεις του Δήμου Πειραιά – Εκτιμήσεις εξωστρέφειας

Οι απόψεις των επιχειρήσεων του Δήμου Πειραιά σχετικά με την
εξωστρέφειά τους

Κύριοι προορισμοί προϊόντων και υπηρεσιών για τις τοπικές επιχειρήσεις η Ιταλία και η Β. Αμερική

Κύριοι εξαγωγικοί προορισμοί επιχειρήσεων Δήμου Πειραιά

- Σημαντική διεύρυνση σε σχέση με το σύνολο της χώρας → 1/3 των εξαγωγών σε Λοιπούς προορισμούς

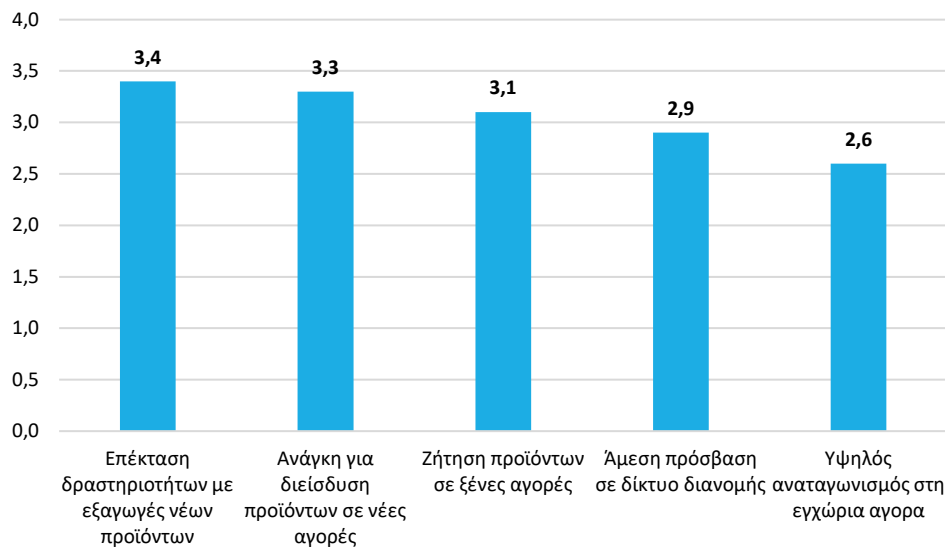
Πηγή: Έρευνα πεδίου

Κορυφαία εξαγόμενα προϊόντα

1. Ναυτιλιακός εξοπλισμός
 - ναυτιλιακά είδη (ανταλλακτικά και εξαρτήματα πλοίων)
 - εξαρτήματα για μαρίνες/λιμένες
 - βιολογικός εξοπλισμός πλοίων
 - υπηρεσίες ναύλων και επιθεώρησης πλοίων
2. Βιομηχανικά προϊόντα
 - βιομηχανικά εξαρτήματα
 - ηλεκτρολογικό υλικό για τις βιομηχανίες
 - εξειδικευμένα βιομηχανικά είδη
3. Μηχανολογικός εξοπλισμός
4. Ηλεκτρονικά και ηλεκτρολογικός εξοπλισμός
5. Λογισμικό και εξοπλισμός τηλεπικοινωνιών

Η επέκταση δραστηριοτήτων σε νέες αγορές αποτελεί το βασικό κίνητρο εξαγωγικών δραστηριοτήτων

Λόγοι εξαγωγικής δραστηριότητας επιχειρήσεων Δήμου Πειραιά

- Οι βασικοί παράγοντες της εξαγωγικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων είναι:
 - η επέκταση δραστηριοτήτων με εξαγωγές νέων προϊόντων,
 - η **ανάγκη** για διείσδυση προϊόντων επιχείρησης σε νέες αγορές και
- Λιγότερο σημαντική επίδραση της πρόσβασης σε δίκτυα διανομής και του υψηλού ανταγωνισμού στην εγχώρια αγορά

Πηγή: Έρευνα πεδίου
Σημ: Κλίμακα Likert από 1 έως 5

Η ποιότητα προϊόντων το κύριο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, βασικός ανασταλτικός παράγοντας το κόστος μεταφορικών

Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα επιχειρήσεων

Εμπόδια εξαγωγικής/εισαγωγικής δραστηριότητας

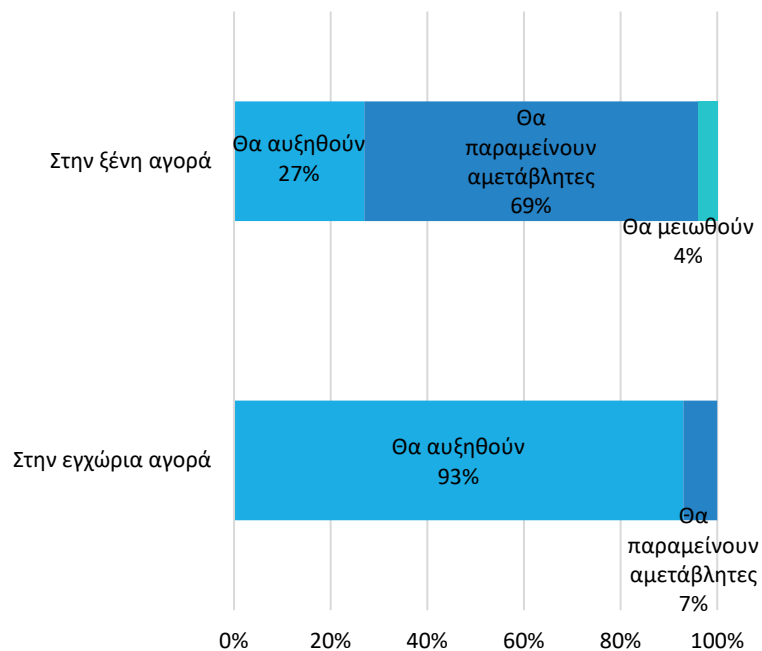

Πηγή: Έρευνα πεδίου

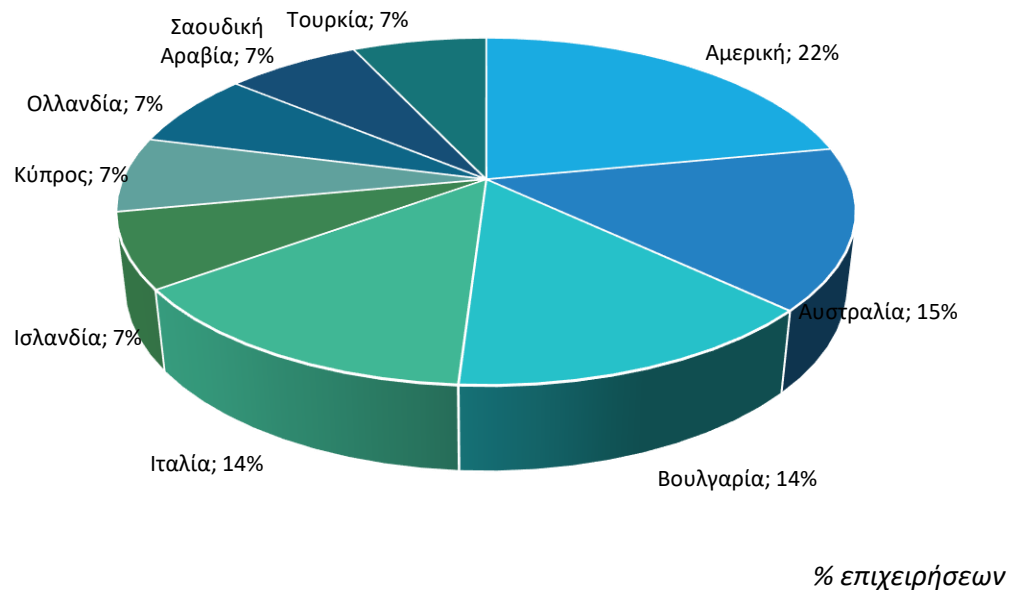
Σημ: Κλίμακα Likert από 1 έως 5

Αισιοδοξία για τις εγχώριες πωλήσεις, στασιμότητα για τις ξένες αγορές

Εκτίμηση της προοπτικής ανόδου των πωλήσεων στο μέλλον

Χώρες με προοπτική ανόδου πωλήσεων

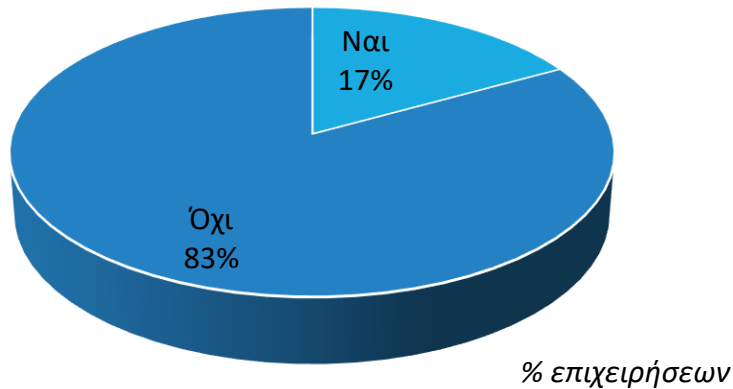

- Σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις εκτιμούν άνοδο των πωλήσεων στην εγχώρια αγορά
- Οι περισσότερες επιχειρήσεις εκτιμούν ότι οι πωλήσεις στην ξένη αγορά θα παραμείνουν αμετάβλητες
- Η Αμερική, η Αυστραλία, η Βουλγαρία και η Ιταλία με σημαντικές προοπτικές ανόδου πωλήσεων

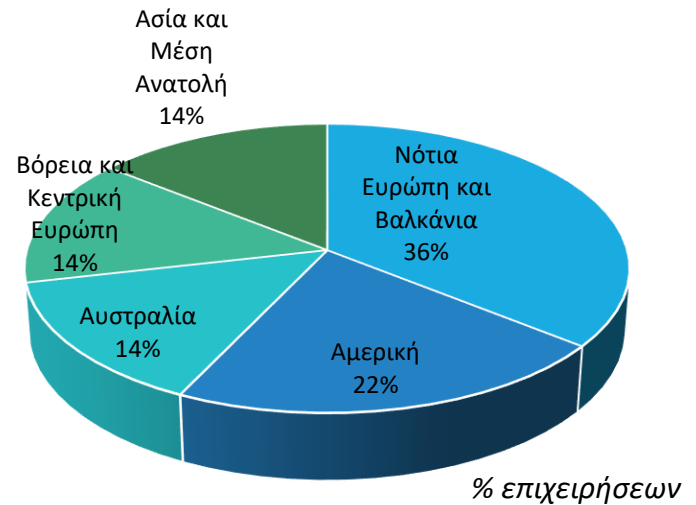
Πηγή: Έρευνα πεδίου
Σημ: Κλίμακα Likert από 1 έως 5

Όμως, μόλις 1 στις 5 επιχειρήσεις σχεδιάζουν προώθηση προϊόντων σε νέες αγορές την επόμενη 5ετία

Σχεδιάζετε προώθηση προϊόντων/υπηρεσιών σε νέες αγορές;

Αγορές στόχοι

Οι μισές επιχειρήσεις που σχεδιάζουν προώθηση των προϊόντων/υπηρεσιών τους προς νέες αυτούς αγορές, στοχεύουν σε αγορές της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης

Πηγή: Έρευνα πεδίου

Κλάδοι/κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων του Δήμου Πειραιά με ισχυρή δυναμική εξαγωγών

Ναυτιλιακός εξοπλισμός και εξαρτήματα πλοίων

- *Ships, boats and floating structures*
- *Electrical machinery and equipment*
- *Nuclear reactors, boilers, machinery and mechanical appliances*

Εξοπλισμός Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών

- *Transmission apparatus;*
- *Signaling apparatus; electric sound or*
- *Electrical capacitors; fixed, variable or adjustable (pre-set) & Electrical resistors*
- *Circuits; printed*
- *Electrical apparatus & Lamps; electric filament or discharge lamps*
- *Thermionic, cold cathode or photo-cathode valves and tubes*
- *Diodes, transistors, similar semiconductor devices & Electronic integrated circuits*
- *Electrical machines and apparatus & Insulated wire, cable and other electric conductors,*
- *Carbon electrodes, carbon brushes, lamp carbons, battery carbons & Electrical insulators of any material*

Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός

- *Electrical machinery and equipment*
- *sound recorders and reproducers & television image and sound recorders and reproducers*

Μικρές διαφοροποιήσεις ως προς τους κύριους εμπορικούς εταίρους μεταξύ τοπικών κλάδων και κλάδων σε εθνικό επίπεδο.

- Κύριοι προορισμοί προϊόντων/υπηρεσιών, που ξεχώρισαν για την υψηλή εξαγωγική δυναμική τους στο Δήμο Πειραιά, την τελευταία 4ετία σε εθνικό επίπεδο
- Σημαντική δυναμική για τον Εξοπλισμό Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών → οι εθνικές εξαγωγές παρουσιάζουν ισχυρά ανοδική τάση την τελευταία 4ετία

Προορισμοί με
ανοδική τάση
εξαγωγών σε εθνικό
επίπεδο την
τελευταία 4ετία

Ναυτιλιακός εξοπλισμός και εξαρτήματα πλοίων

- Κύπρος
- Ην. Βασίλειο
- Βέλγιο
- Ισραήλ
- Ελβετία (ισχυρά
ανοδική)

Εξοπλισμός Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών

- Βουλγαρία
- Ην. Βασίλειο
- Γερμανία
- Ιταλία
- Ισραήλ
- Η.Π.Α.
- Ρωσία
- Ρουμανία

Ηλεκτρολογικός εξοπλισμός

- Γερμανία
- Ιταλία
- Η.Π.Α.
- Γαλλία
- Κύπρος
- Ρουμανία
- Βουλγαρία
- Ισραήλ
- Τουρκία

Πηγή: Eurostat, επεξεργασία ΕΒΕΟ-ΕΜΠ

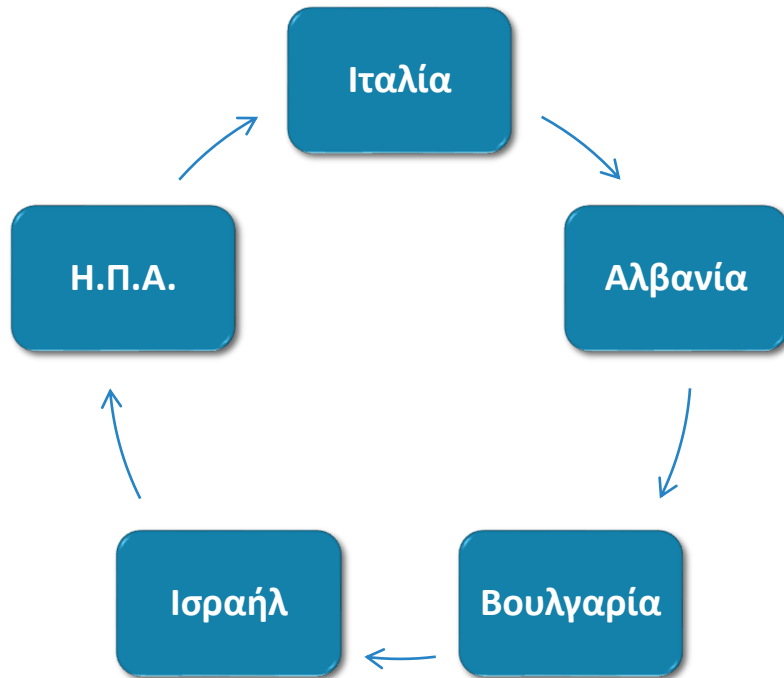
Προσδιορισμός των αγορών στόχων

Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου στις επιχειρήσεις που εδρεύουν στο Δήμο Πειραιά και διαβλέπουν ισχυρή εξαγωγική δυναμική προέκυψαν οι εξής αγορές στόχοι:

Βουλγαρία	Γερμανία	Ην. Βασίλειο	Ιταλία
Κύπρος	Ρουμανία	Αλβανία	Κίνα
Η.Π.Α.	Ισπανία	Ολλανδία	Πολωνία

Οι 5 προτεινόμενες αγορές στόχοι

Για την ανάλυση και αξιολόγηση των τρόπων διείσδυσης και προώθησης των ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές, επιλέχθηκαν 5 αγορές – στόχοι που να συγκεντρώνουν την πλειοψηφία των διαφορετικών προϊόντων και υπηρεσιών των επιχειρήσεων του Δήμου Πειραιά.

Οι περισσότερες χώρες αποτελούν ικανές αγορές – στόχους με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης των εξαγωγών, και σε εθνικό επίπεδο

Προς έναν χάρτη διείσδυσης και προώθησης προϊόντων και υπηρεσιών σε νέες αγορές

❖ Μελέτη των βασικών οικονομικών μεγεθών και του επιχειρηματικού περιβάλλοντος των αγορών στόχων

- Τάσεις και κλίμα σε επίπεδο οικονομίας
- Κύρια προϊόντα
- Διεθνές εμπόριο (εισαγωγές/εξαγωγές)
- Καταναλωτικές τάσεις/ανάγκες

❖ Καθορισμός στρατηγικής διείσδυσης (προσέγγισης) νέων αγορών

- Μέσω αντιπροσώπου/διανομέων
- Ίδρυση τοπικής επιχείρησης
- Δημιουργία θυγατρικής/υποκαταστήματος/αντιπροσωπίας/κοινοπραξίας
- Δίκτυα Διανομής
- Προβολή/ προώθησης μέσω εμπορικών εκθέσεων, εκδηλώσεων

❖ Μελέτη νομικού και φορολογικού πλαισίου

- Ρυθμιστικό πλαίσιο
- Φορολογικό σύστημα
- Άδεια εισαγωγής/Τελωνείο
- Ειδικές προδιαγραφές συσκευασίας προϊόντος κλπ.

Δίκτυα προώθησης και προβολής προϊόντων

- Παγκόσμια Ομοσπονδία Επιμελητηρίων
- Παγκόσμια πύλη των Εμπορικών Επιμελητηρίων
- Enterprise Europe Network
- Διεθνής Ομοσπονδία Συνδέσμων Τελωνειακών Εμπειρογνομητών
- Παγκόσμιο Οργανισμός Εμπορίου
- Παγκόσμια Ομοσπονδία Εμπορευματικών Σημείων

Φορείς ενδιαφέροντος στην Ελλάδα

- Ελληνικός Οργανισμός Εξαγωγικού Εμπορίου (ΟΠΕ ΑΕ)
- Enterprise Greece
- Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων (ΟΑΕΠ)
- Δίκτυο γραφείων Οικονομιών και Εμπορικών Υποθέσεων Ελληνικών Πρεσβειών (ΟΕΥ)
- Πρεσβείες χωρών

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

Contact info: petros.dimas92@gmail.com

atsaka@central.ntua.gr

LinkedIn: [Petros Dimas](#)

[Aggelos Tsakanikas](#)